

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДИЛА

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин та
національної безпеки

_____ Олена ШЕРШНЬОВА
« ____ » _____ 2024 р.

СХВАЛИЛИ

на засіданні кафедри національної безпеки та
політології

Протокол № « ____ » від _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Микола РОМАНОВ

ПОГОДИЛА

Гарант освітньої програми «Врядування,
суспільна політика і комунікації»

_____ Олена ШЕРШНЬОВА
« ____ » _____ 2024 р.

**Робоча програма навчальної дисципліни
«Економіка і фінанси в публічному управлінні та адмініструванні»
МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІКА ДЛЯ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ**

1 семестр, 1 рік навчання

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та національної безпеки

Кафедра національної безпеки та політології

Рівень освіти: другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма «Врядування, суспільна політика і комунікації»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Викладач:

Кілієвич Олександр Іванович, доцент, доцент кафедри
політології та національної безпеки

okiliev@gmail.com

Кредити та кількість
годин:

Очна форма: 3 кредити ЄКТС; години: 10 лекційних, 20
практичних, 60 самостійна робота; залік

Статус дисципліни:

Обов'язкова

Мова навчання:

Українська

Форма навчання:

Очна

I. Опис навчального модуля

Курс спрямований на формування у студентів сучасних теоретичних і практичних знань, системного і критичного мислення та креативності, умінь і навичок із застосування аналітичного інструментарію економічної теорії для потреб формування і реалізації державної і місцевої політики при наданні рекомендацій органам влади щодо соціально-економічних аспектів політики, визначення її ефективності та результативності. Розглядаються основні поняття аналізу державної (суспільної) політики. Характеризуються концептуальні засади економічної теорії та аналізу, синтезуються неокласичний та інституціональний підходи до дослідження економічної системи, інститутів і суспільної політики, досліджується ефективність ринків і суспільний добробут, ефективність індивідуального і колективного вибору з урахуванням сучасних трендів сталого і цифрового розвитку. Формуються навички здійснення оцінки результативності і ефективності політики на основі методів аналізу вигід і витрат та аналізу регуляторних впливів політики в Україні та ЄС. Особливий акцент робиться на ідентифікації ситуацій неспроможності ринку як підстави для втручальної діяльності органів влади (у випадках неконкурентних ринків і природних монополій, зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметрії інформації, соціальних та моральних чинників), а також на ідентифікації ситуацій неспроможності влади (при виробленні колективних рішень) як обмеження для втручання.

II. Мета та завдання навчального модуля

Формування у студентів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок застосування аналітичного інструментарію економічної теорії для потреб належного врядування, аналізу політики при наданні рекомендацій органам влади щодо найкращого (за визначеними критеріями) варіанту вирішення суспільних проблем.

Вивчення модуля дозволить студентам визначати ефективність індивідуальних і колективних рішень у процесі вироблення доказової політики; ідентифікувати причини і результати (наслідки) втручання уряду в економіку з урахуванням різних цілей політики; обирати інструменти економічного аналізу залежно від конкретних проблем політики.

Завдання навчального модуля – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними, планувати та управляти часом.

ЗК05. Здатність виявляти, визначати та виробляти варіанти вирішення проблем, приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень.

ЗК10. Здатність виконувати професійну діяльність на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, принципів служіння суспільству.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, у тому числі з представниками інших професійних груп різного рівня, протидіяти їй дискримінації. СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, зокрема в органах публічного управління та інших організаціях публічної сфери, налагоджувати співробітництво на всіх етапах вироблення політики, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, зокрема в органах публічного управління та інших організаціях публічної сфери, налагоджувати співробітництво на всіх етапах вироблення політики, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати і планувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери, удосконалювати таку діяльність.

СК03. Здатність організувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій; розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами, налагоджувати ефективні комунікації з ними; організувати та брати участь у проведенні консультацій з громадськістю під час вироблення політики.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України, аналізувати проекти документів на відповідність цим потребам.

СК07. Здатність самостійно розробляти, організувати й супроводжувати розроблення, узгодження проєктів нормативно-правових актів, інших владних рішень; розробляти супровідні записки, доповіді, інші аналітичні документи; проводити їхню експертизу на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, аналізувати документи на відповідність міжнародним зобов'язанням України.

СК12. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проєкти на різних рівнях публічного управління та адміністрування, зокрема залучати й використовувати міжнародну технічну допомогу, розробляти пропозиції щодо її залучення.

СК13. Здатність виробляти політику, базовану на доказах і цінностях, зокрема ідентифікувати та аналізувати проблеми політики; ідентифікувати заінтересовані сторони та встановлювати їхні позиції; аналізувати складові зовнішнього середовища; визначати наявні обмеження; формулювати та оцінювати альтернативи політики; готувати рекомендації про політику, що ґрунтуються на доказах і цінностях.

СК14. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювання політики, готувати інформацію для відповідного звітування, зокрема організувати й реалізовувати моніторинг політики, стратегій, програм; оцінювати результативність і вплив політики; презентувати результати моніторингу та оцінювання політики, стратегій, програм, враховувати їх у роботі на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК15. Здатність просувати національні інтереси, залучати всі заінтересовані сторони до досягнення цілей держави на різних рівнях публічного управління та адміністрування; організувати, забезпечувати та здійснювати комунікації в секторах взаємодії між владою і громадянами, владою й бізнесом, між службовцями у владі, між органами влади, між органами влади і міжнародними організаціями.

III. Очікувані результати навчання

Після завершення навчання здобувачі мають:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень (що перевіряється за спроможністю ідентифікувати та проаналізувати проблему політики з урахуванням позицій заінтересованих сторін; підготувати й презентувати проєкт владного рішення, що ґрунтується на оцінці варіантів і ризиків)

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи (що перевіряється за спроможністю розроблення пропозицій щодо формування

цілей і визначення пріоритетів діяльності державного органу; розроблення проекту програмного документа (стратегії розвитку, стратегічного плану) органу влади, регіону).

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень (що перевіряється за спроможністю здійснити експертизу нормативно-правового акта з урахуванням міжнародних зобов'язань України, її курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію).

РН14. Розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

РН16. Підготувати і презентувати рекомендацію (пораду) про політику, що базується на обґрунтованому виборі найкращого з-поміж можливих варіантів вирішення самостійно ідентифікованої та проаналізованої проблеми політики, результатах аналізу заінтересованих сторін, складових зовнішнього середовища й виявлених обмежень, з урахуванням потреб національної безпеки і відповідно до міжнародних зобов'язань України.

РН17. Підготувати і презентувати рекомендації з удосконалення діяльності органів влади на різних рівнях публічного управління та адміністрування, що базуються на результатах оцінювання політики, стратегії, програми, їхньої результативності та впливу, з урахуванням потреб національної безпеки і відповідно до міжнародних зобов'язань України.

РН18. Підготувати і презентувати рекомендації із забезпечення підтримки владному рішенню, спрямованому на реалізацію доказової політики (комунікативний план), що базуються на самостійному встановленні та аналізі заінтересованих сторін, результатах консультування з ними й громадськістю, їхньому залученні до реалізації пропонованої політики, з урахуванням потреб національної безпеки і відповідно до міжнародних зобов'язань України.

IV. Програма навчального модуля (структура дисципліни)

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Лекції	Групові заняття годин	Самостійна робота
Тема 1. Вступ. Врядування і цифровий розвиток. Економічна наука, інститути та суспільна політика	2	2	10
Тема 2. Застосування моделі попиту-пропозиції та концепції еластичності в аналізі політики; Парето-ефективність	2	4	10
Тема 3. Методи аналізу ефективності політики	2	4	10
Тема 4. Підстави для державного втручання в соціально-економічні процеси. Економічні ситуації неспроможності ринку	2	4	10
Тема 5. Соціальні та моральні підстави для державного втручання	1	2	10
Тема 6. Політичні підстави для державного втручання. Аналіз колективних рішень. Неспроможність влади	1	4	10
Разом	10	20	60

Тема 1. Вступ. Врядування і цифровий розвиток. Економічна наука, інститути та суспільна політика

Лекції – 2 год., групові заняття – 2 год., самостійна робота – 10 год.

- 1.1. Цифровий розвиток: історичний контекст; кібернетичний підхід до врядування
- 1.2. Складові економічного аналізу доказової політики
- 1.3. Особливості мікроекономічного аналізу рішень
- 1.4. Базові концепції аналізу: альтернативна вартість, ефективність і результативність

1.5. Принципи аналізу рішень; раціональність та інші моделі поведінки

1.6. Інституційні аспекти економічного аналізу політики

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. Кілієвич О.І. Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд.1 (також на сайті www.ipas.org.ua/library)

2. Кілієвич О. Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд.1

Додаткові джерела:

1. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора, Розд.1

2. Глушкова В.В., Кілієвич О.І. Цифрова трансформація суспільства і врядування в Україні: ретроспектива і перспективи // Ідеї академіка В.М. Глушкова і сучасні проблеми штучного інтелекту: матеріали VIII Всеукр. Наук.-прак. конф. «Глушковські читання» 29 листопада 2019 р.. – Київ, 2019. – С. 49-57. URL: <https://en.calameo.com/read/00316837275adb75eb95b>

Групові заняття до Тем 1 (2 год.)

Заняття 1.1. Вступ до економічного аналізу доказової політики (форма модернована дискусія) – 2 год.

Основні концепції для обговорення: *нормативний і позитивний аспекти аналізу політики; рідкісність ресурсів і проблема вибору найкращих шляхів їх використання; альтернативна вартість благ, застосування в доказовій політиці; раціональність та нераціональність поведінки основних дієвців - домогосподарств, фірм та органів влади*

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 1. (завдання до заняття, шаблони для виконання) - розміщено в електронному вигляді на сторінці курсу)

Тема 2. Застосування моделі попиту-пропозиції та концепції еластичності в аналізі політики; Парето-ефективність

Лекції – 2 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 10 год.

2.1. Структура і аналіз окремого ринку

2.2. Попит і ефективність у споживанні

2.3. Пропозиція і ефективність у виробництві

2.4. Ринкова рівновага і ефективність окремого ринку

2.5. Еластичність попиту і пропозиції

2.6. Застосування моделі попиту-пропозиції в аналізі політики

2.7. Загальна рівновага і ефективність конкурентних ринків; принцип ефективності

Парето

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. Кілієвич О.І. Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд. 2 (також на сайті www.ipas.org.ua/library)

2. Кілієвич О. Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд.2

Додаткові джерела:

1. Веймер Д.Л. Аналіз політики: концепції і практика / Д.Л. Веймер, А.Р. Вайнінг Розд.1

2. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора, розд.2

Заняття 2.1 Застосування моделі попиту і пропозиції й концепції еластичності в суспільній політиці (робота в малих групах, загальна дискусія) – 4 год.

Основні концепції для обговорення: попит, пропозиція і ринкова рівновага; ефективність у споживанні, у виробництві та в обміні, ефективність окремого ринку; еластичність попиту і пропозиції; застосування концепцій попиту і пропозиції й еластичності у виробленні доказової політики; ефективність за Парето і покращення за Парето

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 2. (завдання до заняття, шаблони для виконання) - розміщено в електронному вигляді в системі НАУКМА DistEdu

Тема 3. Методи аналізу ефективності політики.

Лекції – 2 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 10 год.

- 3.1. Концепти «вигоди» і «витрати» в аналізі політики та ідея методу аналізу вигід і витрат. Типи вигід і витрат та їх вимірювання
- 3.2. Відмінності між економічним і фінансовим аналізом проектних рішень. Відмінності між оцінками ефективності у приватному і суспільному секторах.
- 3.3. Цінність грошей в часі. Правила прийняття рішень на основі показників ефективності
- 3.4. Споріднені методи аналізу ефективності програм.
- 3.5. Застосування методології аналізу вигід і витрат при розробці державних цільових програм, бюджетних програм і аналізі впливів регуляторних актів
- 3.6. Вартість і адміністративна здійсненність державної політики

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. Кілієвич О.І. Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд.3 (також на сайті www.ipas.org.ua/library)
2. Кілієвич О. Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд. 8

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

1. Веймер Д.Л. Аналіз політики: концепції і практика / Д.Л. Веймер, А.Р. Вайнінг. Розд.9,11,12
2. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора, розд. 10
3. Аналіз вигід і витрат : практ. посіб. / Наук. ред. пер. О.Кілієвич. -К.: Основи (www.ipas.org.ua)

Заняття 3.1 Ефективність державної політики. Аналіз вигід і витрат (робота в малих групах, розгляд кейсів) – 4 год.

Мета: розвиток базових вмінь ідентифікувати і визначати в грошовій формі вигоди і витрати для різних стейкхолдерів державної політики, готувати рекомендації органам влади щодо ухвалення результативних і ефективних програм.

Основні концепції для обговорення: суспільні вигоди, суспільні витрати; особливості економічного аналізу програм у порівнянні з фінансовим аналізом; оцінювання негрошових вигід і витрат; цінність людського життя; цінність грошей в часі; аналіз ризиків і невизначеностей в ухваленні рішень; методи аналізу вигід і витрат і результативності витрат; критерії ефективності політики і програм

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 3. (завдання до заняття, шаблони для виконання, матеріали кейсів) - розміщено в електронному вигляді в системі НАУКМА DistEdu

Тема 4. Підстави для державного втручання в соціально-економічні процеси. Економічні ситуації неспроможності ринку

Лекції – 2 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 10 год.

4.1. *Неспроможність ринків і роль держави*

4.2. *Неповна конкуренція*

4.3. *Природні монополії*

4.4. *Суспільні блага (товари і послуги)*

4.5. *Зовнішні ефекти (екстерналії)*

4.6. *Асиметрична інформація і проблеми невизначеності*

4.7. *Огляд інших економічних неспроможностей ринку*

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. *Кілієвич О.І.* Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд.4 (URL: www.ipas.org.ua/library)

2. *Кілієвич О.* Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд.9-12

Додаткові джерела:

1 *Веймер Д.Л., Вайнінг.* Аналіз політики: концепції і практика, Розд.3 -4

2. *Стігліц Дж.Е.* Економіка державного сектора, розд.3, 5, 6, 8

Заняття 4.1-4.2 Економічні підстави для державного втручання;

(робота в малих групах, розгляд кейсів – 2 год.; загальна дискусія – 2 год.)

Основні концепції для обговорення: неповна конкуренція і ринкова влада, інструменти антимонопольної політики; ринки природних монополій та підходи до їх регулювання; позитивний і негативний зовнішні ефекти та їх інтерналізація; невиключеність і неконкурентність у споживанні; суспільні, приватні і змішані блага; підходи до забезпечення суспільними благами; діагностування інформаційної асиметрії, негативна селекція (відбір гірших), моральний ризик (ризик недобросовісності), шляхи подолання (зменшення) інформаційної асиметрії;

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 4. (завдання до заняття, шаблони для виконання, матеріали кейсів) - розміщено в електронному вигляді на сторінці курсу

Тема 5. Соціальні та моральні підстави для державного втручання.

Лекції – 1 год., групові заняття – 2 год., самостійна робота – 10 год.

5.1. *Неспроможність ринку з огляду на соціальні чинники.* Співробітництво з ЄС у сфері соціальної політики створення рівних можливостей

5.2. *Добробут, благополуччя і процвітання: сучасні підходи до визначення та вимірювання; Міжнародні порівняння*

5.3. *Нерівність розподілу доходів і бідність в якості проблем для державної політики; Вимірювання нерівності і бідності*

5.4. *Концепції справедливості і соціальний вибір. Проблеми дискримінації*

5.5. *Соціальна ефективність; Механізми перерозподілу доходів і подолання бідності*

5.6. *Неспроможність ринку з огляду на моральні чинники*

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. *Кілієвич О.І.* Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд.5 (URL: www.ipas.org.ua/library)

2. *Кілієвич О.* Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд. 11, 13

Додаткові джерела:

1 *Веймер Д.Л., Вайнінг.* Аналіз політики: концепції і практика, Розд.5 -76

2. *Стігліц Дж.Е.* Економіка державного сектора, розд.4, 6-7

3. The challenge of inequality in a rapidly changing world. UNDESA World Social Report 2020.

URL: <https://www.un.org/development/desa/dspd/world-social-report/2020-2.html>

4. Human Development Report 2020. The next frontier Human development and the Anthropocene. URL: <http://hdr.undp.org/en/2020-report>

5. Mankiw, N. Gregory (2017). *Principles of economics*, 8th ed. Ch. 19,20, 22, 24. URL: <https://cutt.ly/YF379QV>

6. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. - К., Мінекономрозвитку і торгівлі, 2017. – 174 с. URL: <http://surl.li/hoii>

7. Kiliievych O. New opportunities for citizen engagement in evidence-based policymaking in the context of digital transformations // Citizens' Engagement and Empowerment - The Era of Collaborative Innovation in Governance. The 29th NISPAcee Annual Conference. Oct.21-23,2021, Ljubljana, Slovenia. Published by NISPAcee PRESS. (ISBN 978-80-99939-07-4)

Заняття 5.1. Підстави для державного втручання; соціальні і моральні чинники. 5- 2 год

Основні концепції для обговорення: добробут і благополуччя, бідність, нерівність і дискримінація: підходи до вимірювання, шляхи подолання проблем; варіанти політики щодо бажаних і небажаних благ;

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 5. (завдання до заняття, шаблони для виконання, матеріали кейсів) - розміщено в електронному вигляді на сторінці курсу

Тема 6. Політичні підстави для державного втручання. Аналіз колективних рішень. Неспроможність влади

Лекції – 1 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота –106 год.

6.1. *Неспроможність ринку з огляду на політичні чинники. Теорія суспільного вибору як методологія аналізу вироблення колективних рішень*

6.2. *Механізми вироблення колективних рішень: пряма демократія і представницька влада*

6.3. *Проблеми, властиві бюрократичному забезпеченню, децентралізованій владі і багаторівневному врядуванню*

6.4. *Неспроможність влади як обмеження для державного втручання; політична здійсненність державної політики*

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

1. *Кілієвич О.І.* Економічний аналіз державної політики : навч. посібник. – К.: НАДУ, 2012.- розд.5 (URL: www.ipas.org.ua/library)

2. *Кілієвич О.* Мікроекономіка для аналізу державної політики: підручник / О. Кілієвич, О. Мертенс. – К.: Основи, 2005. – Розд. 11

Додаткові джерела:

1 *Веймер Д.Л., Вайнінг.* Аналіз політики: концепції і практика, Розд.5 -76

2. *Стігліц Дж.Е.* Економіка державного сектора, розд.4, 6-7

3. *Гвартні, Джеймс та ін.* Економічна свобода у світі: звіт за 2016 рік / Інститут Фрейзера; Наук. ред. пер. з англ. О. Кілієвич. – К.: Bendukidze Free Market Center, 2017. – 320 с. URL:

<https://cutt.ly/5F3586i>

4. Fukuyama, Francis. State-building: governance and world order in the twenty-first century. London : Profile Books, 2004. URL: https://www.researchgate.net/publication/44834011_State-Building_Governance_and_World_Order_in_the_21st_Century

Заняття 6.1. Підстави для державного втручання; політичні чинники. Колективне прийняття рішень та неспроможність влади (розгляд кейсу «Популізм: політичні і соціальні аспекти формування суспільної політики»- 2 год., загальна дискусія – 2 год.)

Основні концепції для обговорення: політичний ринок: учасники, стан рівноваги; детермінанти рівноваги; пропозиція суспільних благ через політичні інститути; переваги колективних дій. переваги і недоліки кожного з альтернативних механізмів вироблення

колективних рішень. економічний аналіз поведінки бюрократії (виконавчої влади); причини неспроможності влади

Матеріали для попереднього вивчення:

Презентаційні матеріали курсу: Тема 6. (завдання до заняття, шаблони для виконання, матеріали кейсів) - розміщено в електронному вигляді на сторінці курсу

Залік

Залік проводиться по темах 1-6, з кожної теми - по 5-6 ключових концепцій, Залік проводиться у змішаній формі – частина завдань множинний вибір (тест), частина – відкриті питання (міні-кейси)

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кілієвич О.І. Економічне врядування як концептуальна основа публічного управління національною економікою // Система публічного управління національною економікою в умовах євроінтеграції: формування та розвиток: монографія / Н.І.Олійник та ін. К.: НАДУ, 2020. - С. 12-33

2. Kiliievych, Oleksandr (2023). Public policy ecosystem: definition, structure, functioning, application. *Public policy, governance and communications in the EU member states and candidate countries: post-conference monograph* / [V. Burksiene et al. ; gen. ed. by G. Riabtsev and V. Tertychka] ; National University of Kyiv-Mohyla Academy [et al.]. - Kyiv : NaUKMA, 2023. - С. 9-19. URL: http://aleph.ukma.kiev.ua:80/F/?func=direct&doc_number=000409724&local_base=KMA01

3. Kiliievych O. New opportunities for citizen engagement in evidence-based policymaking in the context of digital transformations. *Citizens' Engagement and Empowerment - The Era of Collaborative Innovation in Governance*. The 29th NISPAcee Annual Conference. Oct.21-23,2021, Ljubljana, Slovenia. Published by NISPAcee PRESS. (ISBN 978-80-99939-07-4)

4. Кілієвич О. І. Екосистема інноваційної політики в умовах цифрового розвитку. *Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем (2023) : матеріали науково-практичної конференції*. - Київ : НаУКМА, 2023. - С. 33-35. URI <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/27596>

5укр. Аналіз вигід і витрат : практ. посіб. / Наук. ред. пер. О.Кілієвич. -К.:Основи, 1999.- 176 с. (www.ipas.org.ua)

5eng. *Оригінальна версія: Benefit-cost analysis guide*. – Treasure Board of Canada Secretariat, draft July 1998

6. Гуменна К.Р., Кілієвич О.І. Цифрова економіка: виробництво, використання та споживання digital-технологій // Цифрове врядування : монографія / за ред. О. В. Карпенка. – К.: ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. – С. 10-22

ДОДАТКОВА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

7. Kiliievych O. Evidence-based policy analysis in the digital era: cases of developing countries // From Policy Design to Policy Practice. The 27th NISPAcee Annual Conference. May 24-26, 2019, Prague, Czech Republic. Organized in co-operation with Charles University, Prague and Masaryk University, Brno. Published by NISPAcee PRESS. (ISBN 978-80-89013-99-9)

8. Кілієвич О. І. Ефективність і результативність інновацій в органах влади // Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем : матеріали наук.-практ. конф., 19-20.04.2018 / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". - Київ : Знання України, 2018. - С. 61-65. URI: <https://cutt.ly/4F3ZO1Y>

9. Гвартні, Джеймс та ін. Економічна свобода у світі: звіт за 2016 рік / Інститут Фрейзера; Наук. ред. пер. з англ. О. Кілієвич. – К.: Vendukidze Free Market Center, 2017. – 320 с. URL: <https://cutt.ly/5F3586i>

9eng. James Gwartney, Robert Lawson, Joshua Hall, and Ryan Murphy (2021). Economic Freedom of the World: 2021 Annual Report. Fraser Institute. URL:

<https://www.fraserinstitute.org/sites/default/files/economic-freedom-of-the-world-2021.pdf>

10. Кілієвич О.І., Рябцев Г.Л., Тертичка В.В. Практикум із підготовки аналітичних документів // навч. посіб. – К.: “К.І.С”, 2016. – 95 с. // <https://bit.ly/3J8rVHv>

11. Kiliievych O English-Russian Glossary of Terms and Concepts in Public and Economic Policy, Administration and Trade; 2-е изд., испр. и доп. Бишкек: УЦА, 2013. – 786 с. URL: <https://www.ucentralasia.org/media/kosptdlz/uca-kiliievych-glossary-rus-eng.pdf>

12. Економічна складова Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління / Під ред. І. Бураковського та В. Мовчан. – К.: Ін-т економічних досліджень і політичних консультацій, 2014. – 141 с. URL: <https://cutt.ly/3F3ZmeE>

13. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості : наукова доповідь / за ред. В.М.Гейця та Т.О.Осташко ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогноз. НАН України". – К., 2016. – 184 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/sr/293.pdf>

PS. Список літератури не є вичерпним. Слухачі можуть користуватись іншими джерелами, попередньо погодивши їх із викладачем дисципліни

VII. Інформаційні ресурси в Інтернет

- www.rada.gov.ua – Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт
- www.kmu.gov.ua – Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади
- www.center.gov.ua – Центр адаптації державної служби до стандартів ЄС (сторінка “групи аналізу політики”)
- www.civic.kmu.gov.ua/civic/control/uk/index – сайт “Громадянське суспільство і влада”
- www.IPAS.org.ua – Інститут аналізу політики та стратегій
- www.nispa.sk – Асоціація інститутів та шкіл з державного управління Центральної і Східної Європи

VIII. Порядок оцінювання результатів навчання (з урахуванням можливості проведення контрольних заходів за допомогою дистанційних технологій)

Оцінювання студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою із часткою підсумкового контролю 30 %.

Умови визначення навчального рейтингу протягом семестру

Вид роботи	Кількість	Максимальна кількість балів за виконану роботу
Робота протягом семестру - участь у дискусіях на заняттях, виконання індивідуальних і групових вправ та обговоренні результатів їх розв’язання,	7	До 5 балів за кожне заняття (дві пари), разом до 35 б.
Робота протягом семестру - виконання завдань для самостійної роботи	7	До 5 балів за кожне завдання, разом до 35 балів
Сукупний рейтинг		не більше 70 балів

Критерії складання заліку (підсумковий контроль)

Характеристика відповіді	Максимальна кількість балів
1. Надано правильні відповіді на не менше, ніж 12 з 24 тестових завдань типу MCQ 1/4 (одна правильна з чотирьох запропонованих відповідей). Відповіді на всі тестові завдання є рівноважними.	24
2. Відповідь на два відкритих питання на основі матеріалів кейсів (публікацій), що розглядаються протягом семестру	6
Разом	30

Приклад тестового завдання

Державна політика є:

- 1) бажаними діями державних чи приватних інституцій стосовно питань стратегічного розвитку суспільства у сфері захисту прав людини;
- 2) відповіддю на суспільні вимоги або вимоги дії чи бездії щодо суспільних проблем;
- 3) рішення уряду з конкретних питань спрямованих на поповнення державного бюджету;
- 4) професійна діяльність у сфері управління, яка полягає у наданні кваліфікованої допомоги управлінському суб'єкту (керівництву) з метою вдосконалення системи і технології управління

ПОЛІТИКА ЩОДО ДИСЦИПЛІНИ

Відвідування

Студенти зобов'язані відвідувати заняття за обраним і затвердженим індивідуальним навчальним планом та вчасно інформувати викладача про неможливість із поважних причин відвідувати заняття, складати (перескладати) залік.

Під час вивчення модуля всі учасники навчального процесу мають дотримуватися вимог, установлених Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУОА, своєю діяльністю утверджувати академічну доброчесність як засадничу цінність спільноти Острозької академії. Студенти не повинні отримувати чи надавати недозволеної допомоги, вдаватися до жодних інших нечесних дій під час виконання навчальних завдань. Порушення студентом вимог академічної доброчесності під час опанування модуля тягне виставлення оцінки 0 балів (не зараховано).

Викладач та слухач цього курсу, як очікується, повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності університету:

- будь-яка робота, подана здобувачем протягом курсу, має бути його власною роботою здобувача;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів;
- якщо буде виявлено ознаки плагіату або іншої недобросовісної академічної поведінки, то студент буде позбавлений можливості отримати передбачені бали за завдання;
- не публікувати у відкритому доступі відповіді на запитання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів;
- під час фінальних видів контролю необхідно працювати самостійно;
- не дозволяється говорити або обговорювати, а також не можна копіювати документи, використовувати електронні засоби отримання інформації.

Порушення академічної доброчесності під час виконання контрольних завдань призведе до втрати балів або вживання заходів, які передбачені Кодексом академічної доброчесності НаУОА (https://www.oa.edu.ua/public_information/CODEX.pdf).

Відпрацювання

Якщо студент із поважних причин був відсутній на занятті, на якому виконувалося обов'язкове практичне завдання, він має право його відпрацювати. Відпрацювання полягає в письмовому виконанні відповідного завдання за шаблоном, наданим викладачем. Виконане й підписане студентом завдання подається на кафедру не пізніше, аніж за 15 днів до призначеного іспиту, та оцінюється на загальних підставах.

Додаткові бали

Вид роботи	Кількість за семестр	Кількість додаткових балів
Подання до друку публікації, підготовленої під керівництвом викладача НаУОА. Факт подання до друку має бути підтверджений письмовим повідомленням видавця	1	Тези доповіді на фаховій конференції – 10 Стаття у фаховому виданні – 20 Стаття в іноземному рецензованому виданні – 30

Особливості вивчення навчальної дисципліни за допомогою технологій дистанційного навчання.

Відповідно до Положення про дистанційне навчання в НаУОА (https://www.oa.edu.ua/publik_information/polojennia_dystanc_navchannia.pdf), у разі запровадження карантинних заходів, заняття та консультації проводитимуться з використанням системи Google Meet (за окремим покликанням), що надає можливість двостороннього взаємозв'язку між викладачем та студентами. З цією ж метою використовується корпоративна пошта НаУОА. Тестові форми контролю студенти зможуть проходити в ІС Moodle <https://moodle.oa.edu.ua/course/view.php?id=2647> де і розміщені матеріали курсу.

Поведінка

Спілкуючись з учасниками навчального процесу, студенти мають дотримуватися етичних норм, утримуватися від гучних проявів емоцій, бути політично коректними й толерантними, поважати звичаї й традиції різних етнічних, культурних, соціальних груп і релігійних конфесій.

Студенти з особливими потребами

Кафедра всіляко сприятиме вирішенню індивідуальних проблем студентів з особливими потребами, сприймаючи їх як рівних в інтегрованому студентському колективі.

МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ

Методист кафедри

Мацієвська Світлана Антонівна; новоакадемічний корпус

e-mail: kafedra.politologii@oa.edu.ua

ВАЖЛИВІ ДАТИ

Подія (чи вид роботи)	Дата
Подання на кафедру всіх відпрацьованих практичних завдань	не пізніше, аніж за 10 днів до призначеного заліку
Подання на кафедру документів, що засвідчують бажання студента про нарахування додаткових балів	не пізніше, аніж за 10 днів до призначеного заліку
Повідомлення про неможливість із поважних причин скласти (перескладати) іспит	із 09:00 до 17:00 у день проведення заліку

Укладач **Олександр Кілієвич**